

2:35, 22/03/2011

Các chi?n d?ch ???c th?c hi?n b?i c? m?t b? máy nhân s? kh?ng l?, nhi?u t?ng và ho?t ??ng theo cách chuyên nghi?p và có ph??ng pháp nh?t. H?n m?t n?m sau khi r?i kh?i ch?c v? (John A. Rizzo gi? ch?c Tr??ng ban c? v?n pháp lý cho CIA t? n?m 2003 ??n 2009), Rizzo b?t ??u ti?t l? v?i báo chí v? vai trò c?a ông trong "nh?ng chi?n d?ch gi?t ng??i" c?a CIA trong nh?ng n?m qua.

?ó là m?t gian phòng trông có v? bình th??ng bên trong m?t cao ?c v?n phòng ? Northern Virginia. N?i ?ây ??y r?y nh?ng màn hình máy vi tính, bàn phím và b?n ?? ?? lo?i. John A. Rizzo - Tr??ng ban C? v?n pháp lý c?a CIA - cùng v?i nh?ng ng??i khác ?ang ch?m chú nhìn vào nh?ng hình ?nh trên màn hình hi?n th?: M?t ng??i ?àn ông cùng v?i gia ?ình ?ang ng?i trên m?t chi?c xe bon bon trên m?t con l? cách xa n?i ?ây hàng ngàn kilômét. R?i chi?c xe ch?y ch?m l?i và ng??i ?àn ông b??c ra ngoài.

Không lâu sau ?ó hình ?nh m?t v? n? chi?m h?t c? màn hình và ng??i ?àn ông b? gi?t ch?t. M?t chi?c máy bay không ng??i lái (drone) ?ã t?n công gi?t ch?t ng??i ?àn ông - m?t nghi can kh?ng b? cao c?p - khi ông ta ?ã r?i chi?c xe và ? xa h?n nh?ng thành viên gia ?ình.

"CIA r?t chú ý ??n chi ti?t này. H? c? g?ng gi?m thi?u t?i ?a nh?ng t?n h?i bên l?, nh?t là ??i v?i ph? n? và tr? con", Rizzo nói. Nh?ng chi?n d?ch s? d?ng drone ?? tìm và di?t nh?ng nghi can kh?ng b?, chi?n binh Al-Qaeda và Taliban, c?a CIA ???c m?i ng??i bi?t ??n t? lâu. Nh?ng quá trình xác ??nh xem nh?ng ai s? tr? thành m?c tiêu là v?n ?? ch?a ???c công khai tr??c ?ó.

Các chi?n d?ch ???c th?c hi?n b?i c? m?t b? máy nhân s? kh?ng l?, nhi?u t?ng và ho?t ??ng theo cách chuyên nghi?p và có ph??ng pháp nh?t. H?n m?t n?m sau khi r?i kh?i ch?c v? (John A. Rizzo gi?

ch?c Tr??ng ban c? v?n pháp lý cho CIA t? n?m 2003 ??n 2009), Rizzo b?t ??u ti?t l? v?i báo chí v? vai trò c?a ông trong "nh?ng chi?n d?ch gi?t ng??i" c?a CIA trong nh?ng n?m qua.

Rizzo, 63 tu?i, nói: "V? c? b?n ?ó là danh sách nh?ng ng??i s? b? gi?t ch?t. Máy bay không ng??i lái Predator là v? khí ???c ch?n, nh?ng có th? m?t ai ?ó s? b?n vào ??u anh".

Con s? nh?ng v? gi?t ng??i c?a CIA, ???c ti?n hành ph?n nhi?u ? Pakistan, ?ã gia t?ng ?áng k? sau khi ông Obama lên n?m quy?n, và nh?ng chi?n d?ch bí m?t này tr? thành m?t ph?n không th? thi?u trong chi?n l??c ch?ng kh?ng b? c?a M?. CIA quy?t ??nh nh?ng ai s? tr? thành m?c tiêu sát h?i là câu chuy?n minh b?ch, nh?ng ch?a ???c nhi?u ng??i bi?t ??n.

Quân ??i và CIA th??ng truy sát cùng nh?ng m?c tiêu - ví d? nh? Osama bin Laden - nh?ng x? lý ? nh?ng khu v?c khác nhau trên th? gi?i. ?ôi khi h? ph?i h?p v?i nhau thành m?t ??i, hay th?m chí trao ??i nh?ng nhi?m v? v?i nhau. Khi c?u s? quan CIA A. Crumpton ???c ?i?u ??n Afghanistan sau ngày 11/9/2001, ông và t??ng Stanley McChrystal - c?u lãnh ??o B? ch? huy liên quân tác chi?n ???c bi?t, m?t ??n v? quân ??i bí m?t - cùng làm vi?c bên nhau và c?p d??i c?a h? c?ng nh? v?y. Crumpton nh? l?i: "M?t s? ng??i mà tôi bi?t và nh?ng ng??i làm vi?c cho tôi ??u c?ng tác v?i ông (McChrystal) và ng??c l?i".

M?t s? chuyên gia ch?ng kh?ng b? nói T?ng th?ng Obama và nhóm c? v?n c?a ông ?u tiên ch?n gi?i pháp tiêu di?t nh?ng nghi can kh?ng b? h?n là giam gi? nh?ng ??i t??ng này. ?? bi?n h? cho gi?i pháp không khoan nh??ng này, các quan ch?c chính quy?n Obama nói nh?ng cu?c t?n công gi?t ng??i b?ng drone ?ang tiêu di?t nh?ng chi?n binh Al-Qaeda và làm gi?m thi?u nh?ng c? h?i t?n công kh?ng b? khác. H? c?ng c?n th?n tr?n an d? lu?n r?ng nh?ng v? gi?t ng??i này là h?p pháp.

Khi báo chí tra vấn, quan chức chính quyền Obama nói: "Những chiến dịch (chúng không biết) thực tiễn hành động theo luật pháp nước Mỹ và tuân theo những quy định pháp lý do Bộ Tư pháp cung cấp".

Tờ Los Angeles Times từng mô tả John A. Rizzo là "luật sư có ảnh hưởng nhất trong lịch sử CIA", và ngay cả ta có thể cho rằng Rizzo là người hiểu rõ hơn bất cứ ai khác trong chính quyền Obama về những yếu tố pháp lý trong các chiến dịch tiêu diệt nghi can khủng bố theo danh sách mục tiêu của CIA. Rizzo từng nghỉ phép khoa Luật tại học George Washington và sống tại Washington D.C trong thập niên 70 thế kỷ XX khi Ủy ban Giáo hội Mỹ tiết lộ báo cáo về những âm mưu ám sát lãnh đạo nước ngoài của CIA. Rizzo cảm thấy đây là một cơ hội và nói: "Trước những gì đang diễn ra, họ cần những luật sư". Thế là chừng bao lâu sau Rizzo được quân vào CIA.

Những thập niên sau đó - khi những cuộc thảm sát và chiến dịch giết người của CIA từng minh họa ngày 11/9/2001 - Rizzo trở thành trung tâm của những trình thảm sát minh họa tay dùi thối chính quyền Bush tại những điểm này, hay những nhà tù bí mật, nơm nớp rác rưởi Afghanistan cũng như nhiều quốc gia khác trên thế giới.

Luật sư John C. Yoo của Bộ Tư pháp Mỹ viết một "tài liệu về tra tấn" nổi tiếng trong tháng 8/2002 do Rizzo yêu cầu thông tin chi tiết về những kỹ thuật tra tấn được dùng tại vài những tù nhân của Mỹ. Trước đây, Rizzo từng hy vọng trở thành trưởng của văn pháp lý cho CIA những các thành viên của Ủy ban Tình báo Thế giới nghĩ vì không chấp nhận bởi vì vai trò của Rizzo trong CIA sẽ cho phép những cuộc tra tấn thực tiễn hành. Rizzo về hưu năm 2009. Gần đây Rizzo đôi khi có vẻ khỏe khoắn. Ông hỏi: "Có bao nhiêu giáo sư luật đang ý kiến gì về phép giết người?".

Ông quan sát những video tiêu diệt các nghi can khủng bố cấp cao qua hình ảnh video hiện tại trong vấn

phòng của CIA. Người trong văn phòng ? từng 7 tr? s? CIA với tài liệu và nghi can không b? ??t tr??c m?t, Rizzo t? h?i không bi?t cha m? của ông ngh? gì và ??a con có nhi?m vụ phê chu?n nh?ng và gi?t ng??i.

Sau khi Tổng thống Bush cho phép CIA truy kích nh?ng chi?n binh Al-Qaeda sau ngày 11/9/2001, "các luật s? luôn có ph?n tham gia", Crumpton nói. "H? giúp chúng tôi hi?u luật pháp quốc t? và nh?ng vàn ?? liên quan ??n vi ph?m biên giới và giới thích rõ ?n ý trong ch? th? của tổng th?ng". Theo l?nh của Bush, r?t ?ông ng??i ho?t ??ng trong nh?ng tr?i hu?n luy?n không b? tr? thành m?c tiêu b? sát h?i, và không ch? có nh?ng nghi can không b?.

Trung tâm ph? trách nh?ng chi?n d?ch gi?t ng??i là Trung tâm Ch?ng không b? của CIA, n?i mà nh?ng luật s? - kho?ng 10 ng??i, Rizzo nói - so?n th?o vàn b?n quy?t ??nh m?t cá nhân nào ó là m?i ?e d?a tr?m tr?ng cho n??c M?. Nh?ng vàn b?n của CIA ??u tuân th? pháp luật tuy?t ??i và ???c xem xét c?n th?n, th??ng dài ??n 5 trang.

Rizzo nói ông và các quan chức CIA b? ch? trích r?t nhi?u vì ?ã cho phép tiến hành nh?ng cu?c tra t?n tù nhân d??i th?i chính quy?n Bush, trong khi s? ph?n ??i nh?ng chi?n d?ch gi?t ng??i từng cao d??i chính quy?n Obama là không nhi?u. T? n?m 2004 ??n 2007, Tổng th?ng Bush cho phép tiến hành 42 cu?c t?n công b?ng drone, theo T? ch?c New America Foundation. Con s? này từng h?n 4 l?n d??i th?i ông Obama - ít nh?t là 180 cu?c t?n công drone.

Trong tháng 12/2010, ng??i dân Pakistan ?ã ?? xu?ng ???ng ph? Islamabad ?? ph?n ??i nh?ng cu?c t?n công b?ng drone và bày t? s? ?ng h? ??i với Karim Khan, c? dân Waziristan, ng??i có con trai và em trai b? gi?t ch?t trong cu?c t?n công b?ng drone n?m 2009 và và vi?c ???c ki?n ra tòa ch?ng l?i CIA. Quan chức M? nh?n m?nh nh?ng và gi?t ng??i theo m?c tiêu là có n?n từng pháp lý ch?c ch?n, nh?ng nhi?u h?c gì? không ??ng tình.

Gary Solis ? ?i h?c Georgetown, tác gi? cu?n "Lu?t v? xung ??t v? trang", nói, nh?ng ng??i cho phép t?n công b?ng drone là "nh?ng chi?n binh ch?ng l?i pháp lu?t" và có th? là ??i t??ng truy t?. Trong nh?ng ngày này, Rizzo ?ang vi?t m?t cu?n h?i ký. Ông không nói ??n v?n ?? ??o ??c trong công vi?c c?a ông, nh?ng c? g?ng ch?m d?t s? dính líu ??n nhi?m v? gi?t ng??i mà ông ??m trách trong quá kh?

Th?c Mi ên (t?ng h?p)

<http://antg.cand.com.vn/vi-vn/hosomat/2011/3/74660.cand>